

نتیجه

دلایل خیزش اسلامی

در کشورهای عربی

در پایان این بحث، می‌توان مهم‌ترین دلایل شکل‌گیری خیزش‌های اسلامی را در دو بخش **دلایل عمومی** و **دلایل اختصاصی** هر کشور را فهرست می‌کنیم:

۱. دلایل عام شکل‌گیری خیزش‌های اسلامی در کشورهای عربی:

- وجود حکومت دیکتاتوری، استبدادی و اختناق‌آمیز؛
- رشد جمعیت جوان، و رنج آنان از بیکاری گسترده؛
- عدم وجود مردم‌سالاری واقعی و سهم ناچیز جوانان از مشارکت موثر در سطوح بالای تصمیم‌گیری‌های سیاسی؛
- فساد مقامات و نهادهای دولتی؛
- ممانعت دولت از فعالیتهای دینی و مذهبی؛
- افزایش قیمت مواد خوراکی؛
- فقر و محرومیت مردم در کنار ثروت انبوه خاندان حاکم.
- کاهش عمومی شاخصه‌های حقیقی توسعه و نیاز به توسعه اقتصادی و اجتماعی؛
- بی‌نظمی نهادها و ادارات دولتی؛
- بی‌توجهی مقامات به شکایات مردم؛
- خشونت افسارگسیخته و بی‌پرده نیروهای امنیتی و پلیس؛
- سهل‌الوصول بودن وسایل ارتباط جمعی در دسترس جوانان؛
- قابلیت شدید شبکه‌ای شدن اعتراضات فردی؛
- بالا رفتن سطح توقعات نسل جوان به دلیل تحصیلات بالا و آگاهی بالاتر نسبت به نسل سابق.

۲. دلایل خاص شکل‌گیری خیزش‌های اسلامی در کشورهای عربی:

۲ - ۱. تونس:

- بحران بیکاری جوانان؛

- سوء استفاده شدید مالی حاکمان. اموال و دارایی‌های خانواده بن علی تا ۵ میلیارد دلار برآورد شده‌است. زین العابدین بن علی متهم است که در بانک‌های سوئیس چندین حساب بانکی مخفی داشته است. مقام‌های سوئیسی پس از فرار وی به عربستان سعودی، گفته‌اند که کلیه حساب‌های او مسدود شده‌است. از دیگر دارایی‌های خانواده بن علی، به یک ویلای مجلل در شهر وست‌مونت در کانادا، یک ویلای مسکونی در خیابان مجلل رو دان ران در ژنو، یک آپارتمان به ارزش ۳۷ میلیون یورو در خیابان فابورگ سنت اونوره در پاریس، یک آپارتمان در مجاورت پیست اسکی کورشول در رشتہ کوه‌های آلپ و یک ویلا در منطقه اشرافی فرنچ ریویرا در جنوب شرقی فرانسه اشاره شده‌است. هم‌چنین ادعا شده‌است که زین العابدین بن علی یک جت فالکون ۹۰۰۰ در فرودگاه بین‌المللی ژنو دارد. روزنامه لوموند نیز گزارش کرد که «لیلا طرابلسی» همسر بن علی، کمی قبل از ترک تونس به بانک مرکزی تونس مراجعه کرده و یک و نیم تن طلا را که معادل ۴۵ میلیون یورو است را برداشته است.

۲ - ۲. مصر:

- در پیش گرفتن سیاست اقتصادی نامتناسب واقعیت‌های اجتماعی؛

- انجام سیاست‌های نظام سرمایه‌داری، صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی؛

- ظهور بازار گانان قدرتمند و جمعیت کوچک بشدت ثروتمند در کنار اکثریت بشدت فقیر؛

- بالا بودن نرخ گرسنگی؛

- موروثی شدن حکومت و ترس مردم مصر از استمرار ریاست جمهوری

«حسنی مبارک» حتی پس از مرگ وی با ریاست «جمال مبارک».

۲ - ۳. بحرین:

- اعطای گستردۀ تابعیت سیاسی به بیگانگان برای خارج کردن شیعیان از اکثریت؛

- نداشتن حق رأی مساوی برای همه مردم؛

- سوء استفاده شدید مالی حاکمان. به عنوان نمونه روزنامه تایمز فاش کرد: در حالی که کشور بحرین با وضعیت بحرانی اقتصادی روبروست، نخست وزیر این کشور قصری ۴۳ میلیون پوندی را در لندن خریداری کرده است. بر پایه این گزارش «شیخ خلیفه بن سلمان آل خلیفه» - که بخشی از تحصیلات خود را در لندن به اتمام رسانده است - اخیراً مبلغ قابل توجه ۴۳.۵ میلیون پوند (معادل ۷۲ میلیارد تومان) برای خرید "قصر مسکونی بلکوود" هزینه کرده است. این محل بخشی از پروژه توسعه هشت قصر موجود در رتبه ۱ منطقه بیلاقی "کورن وال" در نزدیکی پارک ریجنتر در پایتخت انگلیس است. این قصر ۱۰۰۰ متر مربعی دارای ۶ اتاق خواب، ۴ سالن پذیرایی، یک باشگاه ورزشی، یک استخر آب گرم و یک اصطبل است. همچنین بر طبق یکی از موارد این قرارداد، عمارت مورد معامله باید از پلاک ۶ به پلاک ۷ تغییر آدرس پیدا می کرد زیرا شماره ۷ به عقیده جناب نخست وزیر خوش شناسی به ارمغان می آورد!!

۲ - ۴. لیبی:

- سوء استفاده شدید مالی خانواده قذافی؛

- فقر مردم با وجود نفتی بودن کشور و درامدهای سرشار؛

- موروثی شدن حکومت جمهوری و ترس مردم لیبی از استمرار ریاست جمهوری «معمر قذافی» حتی پس از مرگ وی با ریاست «سیف‌الاسلام قذافی».

۲ - ۵. یمن:

- فقر شدید مردم و انواع محرومیت‌های اقتصادی؛

- دشمنی مردم با حکومت به دلیل کشتارهای نظیر صعده و جنوب،

- موروثی شدن حکومت جمهوری و ترس مردم یمن از استمرار ریاست جمهوری «علی عبدالله صالح» حتی پس از مرگ وی با ریاست پسرش.